

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 3/2017

Aika: Perjantai 18.4.2017 klo 11.00-13.10

Paikka: STM, Kirkkokatu 14, saunatilat

Läsnä: Johanna Björkroth, HY, pj.
Irma Saloniemi, TY, vpj.
Anneli Törrönen, STM, varajäsen
Eriika Melkas, YM, jäsen
Leena Mannonen, MMM jäsen
Mika Honkanen, TEM, jäsen
Jarmo Wahlfors, SA, jäsen
Marko Ahteensuu, TY, pysyvä asiantuntija
Juha Merilä, HY, pysyvä asiantuntija
Marko Ahteensuu, HY, pysyvä asiantuntija
Timo Lehti, HY, esittelijä
Anna Kaisa Vääänen, STM, asiantuntija
Kirsi Törmäkangas, STM, pääsihteeri
Hannele Leiwo, STM, siht.

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Edellisten kokousten pöytäkirjat

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Roal oy:n jätehuoltokäytäntöjen muuttaminen.

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta hyväksyisi ROAL Oy:n esittämän bakteerisolmassajätteen loppukäsittelymenetelmän ja katsoisi sen varmistavan riittävästi, ettei kompostoinnin lopputuotteessa ole eläviä muuntogeenisiä organismeja. Päätös koskisi niitä Bacillus-kantoja, jotka sisältyvät esitettyihin riskinarviointeihin. Päätös ei koskisi Bacillus-kantoja, joihin siirretään geenitekniikkalain soveltamisalaan kuuluvilla menetelmillä geenejä, jotka parantavat oleellisesti niiden selviytymiskykyä yrityksen testaamassa jätteenkäsittelyprosessissa.

Esitetään myös, että GTLK edellyttäisi sekä tunnelikompostointiprosessin että markkinoitavan lopputuotteen omavalvontaa. Tunnelikompostointiprosessin toimivuus varmistetaan myös jatkossa seuraamalla kompostoinnin lämpötiloja. Jos lämpötila jää huomattavasti esitestauksessa havaittua alhaisemmiksi, kyseistä erää ei voisi toimittaa edelleen markkinoitavaksi ilman että siitä on testattu elävien GM-mikrobien esiintyminen viljelykokein, joiden tulos tarvittaessa varmistetaan DNA-analysein. Markkinoitavan lopputuotteen osalta GTLK edellyttäisi kuuden muuntogeenisen Bacillus-tuotantoerän ja ainakin kahden vuoden ajan omavalvontaa, jolla varmistetaan, ettei jälkikompostoitu lopputuote sisällä eläviä GM-mikrobeita tai niiden elinkykyisiä itiöitä. Toiminnanharjoittajan tulisi testata markkinoitavasta lopputuotteesta mahdollisten elävien GM-mikrobien esiintyminen soveltuvin viljelykokein. Jos testauksessa havaittaisiin eläviä tuotantokantoja, lopputuotteen markkinointi pitäisi välittömästi lopettaa ja toiminnanharjoittajan olisi viipymättä ilmoitettava asiasta GTLK:lle geenitekniikkalain 16 b §:n nojalla. Jos edellä

mainituissa tuotantoerissä ei havaittaisi eläviä GM-mikrobeita, toiminnanharjoittaja voisi tämän jälkeen jatkaa lopputuotteen markkinointia ilman lopputuotteen tuotantokantatestausta.

Esitetään, että GTLK toteaisi, että edellä esitettyjen edellytysten toteutuessa lopputuotteen markkinointi ei ole geenitekniikkalain 6 luvun mukaista tuotteiden saattamista markkinoille, joten sitä ei koske geenitekniikkalain 20 §:n mukainen lupamenettely.

Esitetään myös, että toiminnanharjoittajalle lähetettävässä päätöksessä todettaisiin, että päätöksessä on otettu kantaa vain geenitekniikkalain soveltamiseen, koska ympäristönsuojelu-, jäte- ja lannoitelainsäädännön soveltaminen ja niihin liittyvät lupamenettelyt eivät kuulu GTLKn toimivaltaan.

Päätös: Geenitekniikan lautakunta hyväksyy Roal Oy:n esittämän bakteerisolunmassajätteen loppukäsittelymenetelmän ja katsoo sen varmistavan riittävästi, ettei kompostoinnin lopputuotteessa ole eläviä muuntogeenisiä organismeja. Päätös koskee niitä Bacillus-kantoja, jotka sisältyvät esitettyihin riskinarviointeihin. Päätös ei koske Bacillus-kantoja, joihin siirretään geenitekniikkalain soveltamisalaan kuuluvilla menetelmillä geenejä, jotka parantavat oleellisesti niiden selviytymiskykyä yrityksen testaamassa jätteenkäsittelyprosessissa.

Geenitekniikan lautakunta edellyttää sekä tunnelikompostointiprosessin että markkinoitavan lopputuotteen omavalvontaa. Tunnelikompostointiprosessin toimivuus varmistetaan myös jatkossa seuraamalla kompostoinnin lämpötiloja. Jos lämpötila jää huomattavasti esitestauksessa havaittua alhaisemmiksi, kyseistä erää ei voida toimittaa edelleen markkinoitavaksi ilman että siitä on testattu elävien GM-mikrobien esiintyminen viljelykokein, joiden tulos tarvittaessa varmistetaan DNA-analyysin. Markkinoitavan lopputuotteen osalta geenitekniikan lautakunta edellyttää kuuden muuntogeenisen Bacillus-tuotantoerän ja ainakin kahden vuoden ajan omavalvontaa, jolla varmistetaan, ettei jälkikompostoitu lopputuote sisällä eläviä GM-mikrobeita tai niiden elinkykyisiä itiöitä. Toiminnanharjoittajan tulee testata markkinoitavasta lopputuotteesta mahdollisten elävien GM-mikrobien esiintyminen soveltuvien viljelykokein. Jos testauksessa havaitaan eläviä tuotantokantoja, lopputuotteen markkinointi pitää välittömästi lopettaa ja toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava asiasta geenitekniikan lautakunnalle geenitekniikkalain 16 b §:n nojalla. Jos edellä mainituissa tuotantoerissä ei havaita eläviä GM-mikrobeita, toiminnanharjoittaja voi tämän jälkeen jatkaa lopputuotteen markkinointia ilman lopputuotteen tuotantokantatestausta.

Edellä esitettyjen edellytysten toteutuessa lopputuotteen markkinointi ei ole geenitekniikkalain 6 luvun mukaista tuotteiden saattamista markkinoille, joten sitä ei koske geenitekniikkalain 20 §:n mukainen lupamenettely.

Päätöksessä on otettu kantaa vain geenitekniikkalain soveltamiseen, koska ympäristönsuojelu-, jäte- ja lannoitelainsäädännön soveltaminen ja niihin liittyvät lupamenettelyt eivät kuulu geenitekniikan lautakunnan toimivaltaan. Geenitekniikan lautakunta katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että nykyiset jätteenkäsittelyyn liittyvät ympäristöluvut kattavat toiminnan.

- 3.2 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta **EFSA-GMO-NL-2016-135**; soija MON87708 x MON 89788 x A5547-127.

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta ei lähettäisi EFSA:lle lausuntoa.

Päätös: Esityksen mukainen.

- 3.3 Geenitekniikan lautakunnan esittelijän määrääminen.

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta määräisi ylitarkastaja Kim Tillin (Elintarviketurvallisuusvirasto Evira) esittelijäksi valmistelemaan ja tarvittaessa esittelemään avoimen käytön maa- ja metsätalouden alan tarkastuksia koskevissa asioissa ajalle 18.4.2017 - 30.6.2020.

Päätös: Esityksen mukainen.

4. Direktiivin 2001/18/EY mukainen sääntelykomitean kokous 26.4.2017.
Geenitekniikan lautakunnan kanta asialistan kohtaan B.01: komission ehdotus direktiivin 2001/18/EY muutoksesta.

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta antaisi liitteessä mainitut kommentit.

Päätös: Kokoukseen osallistuvat Kirsi Törmäkangas ja Marja Ruohonen-Lehto.

Lautakunta kokoontuu tarvittaessa vielä 24.4.2017 päättämään Suomen äänestyskäyttäytymisestä sääntelykomitean kokouksessa.

YM toimittaa kommenttinsa viimeistään torstaina 20.4.2017.

5. Tiedotusasiat

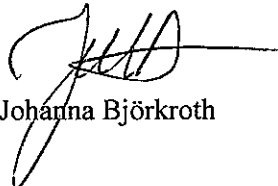
- 5.1 Merkittiin tiedoksi geenitekniikan lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä.
- 5.2 Evira laatii päätöksen Suomen markkinoilla olevista luvattomista GM-petunioista ja huolehtii käytännön toimenpiteistä. Geenitekniikan lautakunta tiedottaa komissiolle analyysituloksista.
- 5.3 Komissio pyytää 21.4.2017 mennessä jäsenmailta tietoja, kuinka ne ovat menetelleet luvattomien GM-akvaariokalojen suhteen. Evira huolehtii valvonnasta ja tarvittavista toimenpiteistä. Asiasta lisätään tiedote lautakunnan nettisivuille, johon liitetään linkki Eviran sivuille.
- 5.4 Anneli Törrönen raportoi lääke- ja GMO-lainsäädännön yhteensovittamista koskevasta telekonferenssista. Eri jäsenmailloilla on erilaisia direktiivin tulkintoja.

6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavat kokoukset pidetään 24.4.2017 klo 9.00 (tarvittaessa), 8.5.2017 klo 9 (tarvittaessa), 9.6.2017 klo 9.00.

7. Kokous päättyi klo 13.10.

Puheenjohtaja

Johanna Björkroth

Pääsihteeri

Kirsi Törmäkangas

